

İlgili Kanun / Madde
6100 S. HMK/307

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2024/13522

Karar No. 2025/1365

Tarihi: 11.02.2025

● FERAGAT
●FERAGAT BEYANIN KUŞKUYA YER
BIRAKMAYACAK AÇIKLIKTA VE NET
OLMASININ GEREKTİĞİ

ÖZETİ: Diğer taraftan konuya ilişkin yasal düzenlemeler çerçevesinde, taraflarca talep sonucundan feragat edildiğinin kabulü için feragat beyanının, tereddüte mahal bırakmayacak biçimde açık ve anlaşılır olması gerekmektedir. Dolayısıyla İlk Derece Mahkemesince, ıslah dilekçesinde yer alan bir belirlemeye dayalı olarak, yorum yoluyla davacının yemek yardımı ve hafta tatili alacağı hususundaki alacak taleplerinden feragat ettiği sonucuna ulaşılması usul ve kanuna açıkça aykırı olmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı taraf vekillerince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda;

Miktar veya değeri temyiz kesinlik sınırını geçmeyen davalara ilişkin nihai kararlar, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 362. maddesi uyarınca temyiz edilemez. Temyize konu edilen miktarın kesinlik sınırının altında kalması hâlinde anılan Kanun'un 366. maddesi atfıyla aynı Kanun'un 352/1-(b) hükmü uyarınca temyiz dilekçesinin reddine karar vermek gerekir.

Dosya içeriğine göre davalı aleyhine hükmedilen alacak miktarı 72.119,03 TL olup dava tarihinde işçinin çalışması devam etmekte ise de, söz konusu miktarlar yönünden hükmün sonraya etkisinin dava tarihi olan 29.05.2016 tarihi ile son toplu iş sözleşmesinin (01.03.2015-28.02.2017 dönemini kapsayan) bitim tarihi olan 28.02.2017 tarihleri arasındaki dönem ile sınırlı olduğu, bu döneme ilişkin hesaplama yapılması hâlinde dahi temyize konu edilen toplam miktarın, Bölge

Adliye Mahkemesinin karar tarihi itibarıyla kesinlik sınırı olan 378.290,00 TL'nin altında kaldığı anlaşılmakla; davalı vekilinin temyiz dilekçesinin miktardan reddine karar vermek gerekmiştir.

Davacı vekilinin gerekli şartları taşıdığı anlaşılan temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı Siirt Belediye Başkanlığında itfaiye eri olarak çalıştığını, Türkiye Belediyeler ve Genel Hizmetleri İşçileri Sendikası (Belediye İş Sendikası) üyesi olması nedeniyle Sendika ile Siirt Belediye Başkanlığı arasında bağtlanan toplu iş sözleşmeleri hükümlerinden yararlanması gerektiğini, davacının haftanın yedi günü gündüz vardiyasında 08.00-16.00 saatleri arasında, gece vardiyasında ise 16.00-08.00 saatleri arasında çalıştığını, aylık ücreti, hafta tatili ücreti, fazla çalışma ücreti ve yemek yardımı ücretinin tolu iş sözleşmesi hükümlerine aykırı olarak eksik ödendiğini ileri sürerek gece zammı, fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışma ücreti, hafta tatili ücreti ve yemek yardımı alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacının belirsiz alacak davası açmakta hukuki yararı bulunmadığını, dava konusu alacakların zamanaşımına uğradığını, davacının iddia edildiği şekilde çalışmadığını, varsa fazla çalışma ücreti ile hafta tatili ücretlerinin kendisine ödendiğini, toplu iş sözleşmesinin 50. maddesinde belirtilen "*toplam 2 yevmiye*" ve 50/b maddesinde belirtilen "*toplam 3 yevmiye*" şeklindeki hükümlerinin çalışma karşılığı olmaksızın ücreti ödenen yevmiye dâhil olarak yorumlanması gerektiğini, esasen yorumlanması gereken herhangi bir husus da bulunmadığını; ayrıca söz konusu hususlara ilişkin davacıların da üyesi olduğu sendika olan Belediye İş Sendikası tarafından Siirt 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2015/803 Esas sayılı dosyası ile tespit davası açıldığını ve davanın reddine karar verildiğini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; Bölge Adliye Mahkemesince iki kez kaldırma kararı verildiği ve son kaldırma kararında belirtilen hususlar çerçevesinde hesap bilirkişisinden rapor alındığı, 15.05.2011-28.02.2015 tarihleri arası dönem için davacının gece çalışmasından kaynaklı zamlı ücret alacağı bulunmadığı, dosya kapsamındaki evrakın incelenmesi neticesinde tüm gece çalışmaları karşılığı zamlı ücretlerin toplu iş sözleşmesinde kabul edildiği şekliyle vardiyalı çalışan davacıya iki hafta tatili karşılığı olan dört yevmiye olarak ödendiği, davacının Yüksek Hakem Kurulu kararının yürürlükte bulunduğu dönemde bir hafta tatilinde çalıştığı, toplamda sekiz gece görevi olduğu, bordrolardan hafta sonu mesai gününün dört gün olarak gösterildiği ve dört yevmiye üzerinden tahakkuk yapıldığının anlaşıldığı, gece vardiyası karşılığı ödenen

iki yevmiye ücreti mahsup edilerek hesaplanan alacağın kabul edildiği, davacının gece vardiyasında 16.00-08.00 arası on altı saat çalıştığı, iki saatlik mola süresinin düşümü ile günde on dört saat çalıştığı, gündüz vardiyasında çalıştığına ise toplamda kırk iki saat çalışması karşılığı iki saat fazla süreli çalışma yaptığı, 30.11.2023 tarihli ıslah dilekçesi ile yemek ücreti alacağı ve hafta tatili ücreti alacağı talebini "0" olarak ıslah eden davacının bir nevi bu taleplerinden feragat ettiği ve bu nedenle bu husustaki alacak taleplerinin reddine karar verildiği açıklanarak davanın kısmen kabulüne dair hüküm tesis edilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekillerince istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; hükme esas alınan bilirkişi raporunda yapılan hesaplamaların yerinde olduğu, davacı ile aynı çalışma sisteminde aynı alacaklar nedeniyle dava açan emsal işçi Ö.Y. dosyasında da bilirkişi tarafından aynı belirlemelerin yapıldığı, İlk Derece Mahkemesince fazla sürelerle çalışma, fazla çalışma, zamlı ücret alacağının kabul edilip hafta tatili, yemek yardımı ücretinin reddedildiği ve verilen hükmün onandığı, davanın türüne göre zamanaşımına uğrayan alacak bulunmadığı gerekçeleriyle taraf vekillerinin istinaf başvurularının ayrı ayrı esastan reddine dair karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

1. Davacı vekili temyiz dilekçesinde;

a. Davacıya toplu iş sözleşmesi hükmü uyarınca gece çalışması için zamlı ödenmesi gereken ücret alacağının eksik ödendiğini, bu hususta herhangi bir araştırma ve inceleme yapılmadan karar verildiğini, b. Davacının gece ve gündüz vardiyalarında fazla çalışma yaparak çalıştığını, hükme esas alınan bilirkişi raporunda fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışma alacağı yönündeki alacak talepleri hususundaki yasal düzenlemeler ve konuya ilişkin içtihatlar gözetilmeden, denetime uygun olmayan hesaplamalar yapıldığını,

c. Davacının, toplu iş sözleşmesinin "Hafta ve Genel tatillerde Çalışma ve Ücreti" başlıklı 50. maddesine istinaden hafta tatili alacağının hesaplanıp hüküm altına alması gerekirken Mahkemece herhangi bir gerekçe gösterilmeksizin talebin reddine karar verilmiş olmasının usul ve kanuna aykırı olduğunu,

d. Yemek yardımı alacağı talebi hususunda herhangi bir araştırma ve inceleme yapılmadığını ve özellikle ilgili meslek odasından fiyat araştırması yapılmadan eksik incelemeyle dosyanın bilirkişiye gönderildiğini ileri sürmüş ve inceleme sırasında resen gözetilmesi gereken diğer nedenlerle kararın bozulmasını talep etmiştir.

2. Davalı vekilinin temyiz dilekçesinin miktardan reddine karar verildiğinden, temyiz sebeplerine yer verilmemiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, davacının üyesi olduğu sendika ile davalı taraf arasında bağitlanan toplu iş sözleşmesi hükümleri uyarınca dava konusu alacaklara hak kazanılıp kazanılmadığı ile hafta tatili ve yemek ücreti talebi konusunda davacı tarafca usulüne uygun bir feragat beyanının bulunup bulunmadığı konularına ilişkindir.

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davacı vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Feragat, 6100 sayılı Kanun'un 307. maddesinde, davacının talep sonucundan kısmen veya tamamen vazgeçmesi olarak tanımlanmış; 310. maddesinde ise hükmün kesinleşmesinden önceki herhangi bir aşamada davadan feragat edilebileceği açıklanmıştır. Hiç kimse kendi lehine olan bir davayı açmaya zorlanamayacağı gibi davacı da açmış olduğu bir davayı sonuna kadar takip etmeye zorlanamaz. Usul hukukumuzda kural olarak hüküm kesinleşinceye kadar davadan feragat edilebilir ve bir usul hukuku kavramı olarak feragatin açık, kesin ve koşulsuz olması, kanun gereğidir.

6100 sayılı Kanun'un 309. maddesi;

"1) Feragat ve kabul, dilekçeyle veya yargılama sırasında sözlü olarak yapılır.

(2) Feragat ve kabulün hüküm ifade etmesi, karşı tarafın ve mahkemenin muvafakatine bağlı değildir.

(3) Kısmen feragat veya kabulde, feragat edilen veya kabul edilen kısmın, dilekçede yabut tutanakta açıkça gösterilmesi gerekir.

(4) Feragat ve kabul, kayıtsız ve şartsız olmalıdır." şeklinde düzenlenmiştir.

Somut uyuşmazlıkta; davacı vekili, Bölge Adliye Mahkemesinin kaldırma kararı gereği düzenlenen bilirkişi raporuna dayanarak 30.11.2023 tarihli ıslah dilekçesi vermiş ve söz konusu raporda hesaplanan fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışma alacağına ilişkin talebinin bilirkişi raporunda hesaplanan tutarda arttırdığını belirtmiştir. Nitekim 27.11.2023 tarihli bilirkişi ek raporunda, "yemek yardımı alacağı yönünden herhangi bir görevlendirme bulunmadığı için hesaplama yapılmadığı, dosya mevcuduna göre hafta tatili alacağının hesaplanmadığı" açıklanmıştır. Başka bir anlatımla raporda, yemek yardımı alacağının "0" olarak yer alması, hesaplama yapılarak alacağın bulunmadığından değil, bu hususta herhangi görevlendirme olmadığından hesaplama yapılmamasından kaynaklanmaktadır.

Diğer taraftan konuya ilişkin yasal düzenlemeler çerçevesinde, taraflarca talep sonucundan feragat edildiğinin kabulü için feragat beyanının, tereddüte mahal bırakmayacak biçimde açık ve anlaşılır olması gerekmektedir. Dolayısıyla İlk Derece Mahkemesince, ıslah dilekçesinde yer alan bir belirlemeye dayalı olarak, yorum yoluyla davacının yemek yardımı ve hafta tatili alacağı hususundaki alacak

taleplerinden feragat ettiği sonucuna ulaşılması usul ve kanuna açıkça aykırı olmuştur.

Şu hâlde yapılması gereken iş, yemek yardımı ve hafta tatili alacak taleplerine yönelik olarak dosya kapsamı ve mevcut delil durumu gözetilerek usule uygun hüküm tesis edilmesi ve Bölge Adliye Mahkemesinin kaldırma kararıyla taraflar yönünden oluşan usuli kazanılmış hakların göz ardı edilmemesidir. Bu yön gözetilmeden yanılığılı değerlendirmeye yazılı şekilde hüküm tesisi doğru olmayıp bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

A. Davalı Temyizi Yönünden

Davalı vekilinin temyiz dilekçesinin miktardan **REDDİNE**,

B. Davacı Temyizi Yönünden

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Peşin alınan temyiz karar harçlarının istek hâlinde ilgililere iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

11.02.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.